

Štefan Füle

Evropský komisař pro rozšíření a politiku sousedství

Albánie a Kosovo: výměna názorů

*Check Against Delivery
Seul le texte prononcé fait foi
Es gilt das gesprochene Wort*

Plenární zasedání Evropského parlamentu

Ve Štrasburku dne 7. července 2010

Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci,

cením si této příležitosti hovořit o evropské perspektivě západního Balkánu.

Evropská unie hraje na západním Balkáně důležitou roli při podpoře stability, bezpečnosti, demokracie a základních svobod, jež jsou nyní plně zakotveny v procesu rozšíření.

Došlo zde k pozitivnímu vývoji, na němž dnes můžeme stavět. Přístupová jednání (s Chorvatskem) pokročila významně vpřed a nyní vstupují do rozhodující fáze. V celém regionu se zavádějí a provádějí komplexní dohody o stabilizaci a přidružení. Pokračuje také proces politických a hospodářských reforem.

Reformy je však třeba konsolidovat. Demokratické základy jsou v některých zemích stále křehké. V této souvislosti nesou političtí představitelé obrovskou zodpovědnost za překonávání rozdílů a za orientaci svých zemí a celého regionu směrem k lepší správě věcí veřejných a ke stabilizaci.

Oba dobře odůvodněné a cenné návrhy usnesení, jež jsou dnes na pořadu jednání, potvrzují tento trend a ukazují, že Evropský parlament zůstává klíčovým zastáncem procesu stabilizace a přidružení se zeměmi západního Balkánu, jenž tento region posouvá směrem k potenciálnímu členství.

Rád bych poděkoval Evropskému parlamentu – a zvláště panu Chountisovi – za kvalitní a vyváženou zprávu o Albánii. Jsem rád, že s vámi mohu hovořit o Albánii právě dnes, v klíčovém okamžiku této země.

Zcela sdílím názor EP na politickou situaci v Albánii. Nedostatek konstruktivního politického dialogu a přetrvávající neshody mezi vládou a opozicí, jež vznikly po volbách v červnu 2009, vzbuzují obavy. Obě strany se musí vrátit ke konstruktivnímu politickému dialogu a najít řešení založené na dodržování ústavy a na transparentnosti. Musí být přihlédnuto ke všem doporučením OBSE-ODIHR, co se týče konání místních voleb na jaře 2011.

Trvalý politický pat zabraňuje provádění důležitých reformních kroků, jež jsou rovněž nutné k tomu, aby mohla země postupovat na cestě začleňování do EU.

Oceňuji konstruktivní roli, kterou se hráli dva představitelé EP v iniciativě zprostředkující řešení této patové situace a vítám výzvu EP ke konsenzu o klíčových reformách napříč politickým spektrem.

Ke kladným stránkám patří dialog o vízech, v němž země učinila významný pokrok. Dokladem toho je návrh Komise ze dne 27. května o krátkodobých bezvízových návštěvách.

Zcela souhlasím s názorem, že je třeba více zapracovat na tom, aby albánské soudnictví vykazovalo efektivní a včasné výsledky.

Albánie musí přísně uplatňovat právní předpisy a akční plány týkající se boje proti korupci a organizované trestné činnosti a zajistit dostatečnou vyšetřovací a soudní kapacitu.

Jednou z hlavních priorit Komise je finanční podpora z nástroje předvstupní pomoci (NPP) v oblasti soudnictví a vymáhání práva; pro období 2007–2010 pro ni bylo vyčleněno zhruba 55 milionů EUR.

Je třeba více úsilí v oblasti svobody a nezávislosti sdělovacích prostředků, kde je nutné dokončit právní rámec. Je nutné vyřešit i otázku transparentnosti vlastnictví sdělovacích prostředků. Obavy vzbuzuje zastrašování a ovlivňování novinářů.

Mezi další úkoly patří účinné provádění strategie reformy státní správy a zajištění nezávislé, profesionální a meritokratické státní služby.

Je rovněž třeba více se zaměřit na problém domácího násilí a obchodování s ženami a dětmi.

Nyní bych se rád věnoval Kosovu.

Kosovo zůstává prioritou. Jsem zejména vděčen paní poslankyni Lunacekové za vynikající práci, kterou odvedla při přípravě tohoto usnesení o Kosovu. Vaše podpora je zejména nyní, v předvečer vydání stanoviska Mezinárodního soudního dvora, zásadní.

Členské státy EU mají na status Kosova různý názor. Ve svém závazku vůči Kosovu jsou však členské státy EU i Komise jednotné. Diskuse o usnesení připraveném paní poslankyní Lunacekovou potvrzují, že i Evropský parlament je stejnou měrou odhodlán podporovat evropskou perspektivu Kosova jakožto součásti širšího regionu.

Kosovo jsem letos dvakrát navštívil. Druhá návštěva mě zavedla také do severní oblasti. Vedl jsem užitečné rozhovory s místními obyvateli, otevřel nové informační středisko EU a navštívil nově zřízený Evropský dům. Potvrdil jsem trvalou podporu EU místním obyvatelům a vyzval ke spolupráci a dialogu.

Pokud jde o návrhy obsažené ve sdělení Komise o Kosovu z loňského října, dosáhli jsme značného pokroku. Rada nás vyzvala, abychom podpořili pokrok Kosova směrem k EU v souladu s evropskou perspektivou tohoto regionu. Načasování a rozsah pokroku Kosova si určuje Kosovo samo.

V lednu jsme zahájili dialog s Kosovem v rámci procesu stabilizace a přidružení. Uskutečnily se všechny sektorové schůzky.

Pokročili jsme vpřed rovněž v otázce víz. Rada souhlasila s tím, že jakmile budou splněny všechny podmínky, mělo by Kosovo postupovat dále až k případnému uvolnění vízového režimu. V této souvislosti Komise pokračuje ve spolupráci s kosovskými orgány na zajištění toho, aby byly splněny všechny požadavky na zahájení dialogu o vízech. Dne 25. června přijalo Kosovo zákon o zpětném přebírání osob.

Zatímco tu hovoříme, tým komisařky Malmströmové ověřuje slčitelnost tohoto zákona s EU. Kosovo musí také zajistit, aby byla ustanovení týkající se znovuzačleňování odpovídající a aby řešila otázku navracených osob uspokojivým způsobem. Jsme ve velmi úzkém kontaktu s Prištinou, jíž poskytujeme rady a podporu.

Pokročili jsme vpřed i v obchodních otázkách. Komise přijala v únoru svůj návrh na rozšíření stávajících autonomních obchodních preferencí pro Kosovo do roku 2015. Nyní je řada na vás.

Zatímco tu hovoříme, komplexní vyšetřovací mise v obchodních záležitostech je znovu v Prištině a posuzuje, zda mohou EU a Kosovo připravit jednání o obchodní dohodě. Tuto dohodu považujeme za zásadní pro podporu sociálně-ekonomického rozvoje Kosova, jak návrh usnesení správně zdůrazňuje.

Letos poprvé se Kosovo zúčastní také programů přeshraniční spolupráce NPP s Bývalou Jugoslávskou republikou Makedonií a Albánií. Černá Hora se zapojí v příštím roce.

Závěrem: Tento rok bude pro Albánii, Kosovo a celý region významný.

Ať už bude stanovisko Mezinárodního soudního dvora ke Kosovu jakékoli, věřím, že se EU bude i nadále angažovat v této zemi a pomůže zajistit její trvalý kontakt s vývojem celého západního Balkánu.

Pokud jde o Albánii, doufám, že nám politický vývoj i pragmatický pokrok na místě umožní určit jasnou cestu vpřed ve stanovisku, které Komise předloží na podzim.

Jsem rád, že v obou případech můžeme počítat se společnou podporou Evropského parlamentu a Komise při podpoře úsilí těchto zemí a celého regionu.

Děkuji za pozornost.